

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova
Generalni direktorat za multilateralne poslove

Br:

Podgorica, 07. septembra 2023. godine

PLATFORMA
za učešće delegacije Crne Gore na Generalnoj debati 78. zasijedanja Generalne skupštine
Ujedinjenih nacija,
Njujork, 18 – 26. septembra 2023.

78. zasijedanje Generalne skupštine Ujedinjenih nacija započelo je u Njujorku 05. septembra 2023, dok će Generalna debata koja obuhvata učešće šefova država ili vlada i ministara vanjskih poslova biti održana u periodu od 18. do 26. septembra 2023. godine.

Predsjednik Vlade Crne Gore i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova dr Dritan Abazović će biti u sastavu delegacije Crne Gore i učestvovaće na brojnim multilateralnim sastancima koji se organizuju na marginama 78. zasijedanja GS UN, uključujući: Ministarski sastanak o Samitu o budućnosti; Sastanak na visokom nivou o prevenciji, spremnosti i odgovoru na pandemiju (PPPR); Godišnji samit „Concordia“; sastanak Grupe prijatelja Alijanse civilizacija (UNAOC); ministarski sastanak Grupe prijatelja za medijaciju; radni doručak ministara vanjskih poslova Američko-jadranske povelje (A5); Brifing SB UN na visokom nivou o očuvanju mira i bezbjednosti u Ukrajini; radni doručak ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) i RCC; ministarski sastanak Grupe prijatelja za odgovornost u Ukrajini (GoFAAU) i dr.

Delegacija će, takođe, imati bilateralne susrete sa visokim zvaničnicima zemalja učesnica, Ujedinjenih nacija i drugih organizacija.

Za predsjedavajućeg 78. zasjedanja GS UN izabran je Denis Fransis (Trinidad i Tobago). Tema generalne debate je „Ponovna izgradnja povjerenja i pokretanje globalne solidarnosti: Ubrzavanje djelovanja na Agendi 2030 i ciljevima održivog razvoja ka miru, prosperitetu, napretku i održivosti za sve“.

Kako je u svom pismu državama članicama istakao predsjedavajući GS Fransis, tema generalne debate reflektuje priznanje da se nalazimo na raskršnici istorije i da će put koji je pred međunarodnom zajednicom biti odlučujući u određivanju ne samo naše, nego i budućnosti narednih generacija. Shodno tome, neophodno je raditi na očuvanju i daljem jačanju multilateralizma, tako što će se države članice ponovo posvetiti održavanju i odbrani njegovog središnjeg elementa - Povelje UN-a. Stoga je imperativ tokom 78. zasjedanja da se da prioritet ponovnoj izgradnji povjerenja i pokretanju globalne solidarnosti koristeći našu kolektivnu moć i učini sve što je moguće da se osigura budućnost kakvu želimo, vraćajući izgubljeni zamah i ubrzavajući akciju ka održivom razvoju, u cilju postizanja mira, prosperiteta, napretka i održivosti za sve.

Generalna debata GS je događaj na najvišem nivou koji okuplja šefove država ili vlada i ministre vanjskih poslova, koji u svojim izlaganjima daju viđenje odgovora na globalne izazove, kao i na ulogu UN-a. Ovo je jedan od najznačajnijih događaja koji se organizuje pod okriljem Ujedinjenih nacija i predstavlja priliku za potvrdu posvećenosti Crne Gore principima i ciljevima Ujedinjenih nacija, miru i bezbjednosti, poštovanju ljudskih prava i dostizanju održivih razvojnih ciljeva. Učešće delegacije Crne Gore na 78. zasjedanju GS UN predstavlja priliku za dalju promociju ostvarenih rezultata i prioriteta Crne Gore na unutrašnjem i vanjskopolitičkom planu, jačanje pozicije i vidljivosti Crne Gore u UN i unaprjeđenje bilateralnih odnosa sa državama učesnicama. Učešće će biti prilika da se ukaže na ostvareni napredak u oblasti sveukupnog razvoja Crne Gore, posebno na planu ekonomskog razvoja, vladavine prava i demokratizacije društva.

Na marginama zasjedanja biće održani brojni multilateralni sastanci.

Predsjednik Vlade Crne Gore i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova dr Dritan Abazović će učestvovati na sljedećim sastancima:

➤ **Radni doručak ministara vanjskih poslova Američko-jadranske povelje (A5), 20. septembar**

Sastanak organizuje Republika Sjeverna Makedonija u okviru ovogodišnjeg predsjedavanja Povelji.

Učešće na sastanku će biti prilika da Crna Gora potvrdi ulogu odgovorne saveznice koja promovise evropske i evroatlantske integracije strateški važnog regiona Zapadnog Balkana. Susret će biti prilika za podsticanje saradnje između NATO i država regiona, kao i za diskusiju o aktuelnim bezbjednosnim izazovima i zajedničkom doprinosu koji države Povelje mogu dati u suprotstavljanju istima.

➤ **Sastanak na visokom nivou o prevenciji, spremnosti i odgovoru na pandemiju (PPPR), 20. septembar**

Predsjednik Vlade Crne Gore i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova dr Dritan Abazović će na predmetnom sastanku učestvovati na poziv predsjedavajućeg 78. zasjedanja GS UN Denisa Frensis.

Sastanak na visokom nivou će pružiti priliku da zemlje članice još snažnije valorizuju politički momentum i mobilišu dodatna sredstva i metode u pravcu prevencije pandemije, te jačanja kapaciteta za spremnost i odgovor, sve kroz integraciju i promociju multisektorskog pristupa u ovom domenu. Naročito će se afirmisati pravovremeno i kontinuirano liderstvo, globalna solidarnost, multilateralna posvećenost i saradnja kako između zemalja članica, tako i sa relevantnim UN entitetima i drugim relevantnim međunarodnim organizacijama, kako bi se implementirale robusnije globalne, regionalne i nacionalne akcije, na bazi principa jednakosti i poštovanja ljudskih prava i na taj način u potpunosti adresirale direktne i indirektno posljedice aktuelne, ali i budućih pandemija. Sastanak će za krajnji rezultat imati usvajanje Političke deklaracije sastanka GSUN na visokom nivou o prevenciji, spremnosti i odgovoru na pandemiju.

Za Crnu Goru će događaj biti prilika za jačanje vidljivosti i u ovom segmentu, kroz prezentaciju rezultata i napora koje je Vlada preduzela na planu osnaživanja kapaciteta zdravstvenog sistema da adekvatno prevenira i reaguje na pandemiju.

➤ **Brifing Savjeta bezbjednosti UN na visokom nivou o očuvanju mira i bezbjednosti u Ukrajini, 20. septembar**

Predsjedavajući: predsjednik Vlade Republike Albanije Edi Rama.

Predsjednik Vlade Crne Gore i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova dr Dritan Abazović će učestvovati na brifingu Savjeta bezbjednosti UN na visokom nivou o očuvanju mira i bezbjednosti u Ukrajini.

Događaj će biti prilika da Crna Gora reafirmiše svoju poziciju u odnosu na situaciju u Ukrajini i ponovi posvećenost očuvanju principa i načela Povelje UN i normi međunarodnog prava, te podršku očuvanju teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine.

➤ **Godišnji samit „Concordia“, 20. septembar**

Godišnji „Concordia“ samit 2023, kao renomirani forum javno-privatnog sektora, koji okuplja šefove država, kreatore politika, ljude iz preduzetništva i biznis zajednice, ove godine će adresirati ulogu privatnog sektora u borbi protiv dezinformacija, urgentnih koraka koje je potrebno preduzeti kako bi se tretirala kriza mentalnog zdravlja, do jačanja održivosti životne sredine.

➤ **Ministarski sastanak o Samitu o budućnosti, 21. septembar**

Godinu dana prije Samita o budućnosti 2024, predsjedavajući Generalne skupštine UN će sazvati pripremni ministarski sastanak o Samitu za budućnost, koji će biti prilika za učesnike da pruže pregled vizija i prioriteta za Samit o budućnosti, te da izraze očekivanja o ishodu koji će biti orjentisan na konkretne aktivnosti i akcije, a koje mogu biti dostignute do 2024 godine i Samita o budućnosti.

Ministri će moći da diskutuju o načinima za revitalizaciju multilateralnog sistema u cilju adresiranja nastajućih globalnih izazova i rizika, te o modalitetima ubrzanja postizanja ciljeva održivog razvoja kroz rezultate Samita o budućnosti, uz predloge o jačanju povjerenja među zemljama članicama. Očekuje se i diskusija o tome kako obezbijediti poštovanje Povelje UN i normi međunarodnog prava, te kako realizovati principe o neizostavljanju bilo koga, zaštite ljudskih prava i žena i djevojčica u centru UN angažmana. Sastanak će tako poslužiti kao

platforma za utvrđivanje smjernica za multilateralne pregovore koji će rezultirati zajedničkim razumijevanjem o tome kako buduće akcije mogu doprinijeti globalnoj transformaciji, stabilnosti i prosperitetu.

➤ **Ministarski sastanak Grupe prijatelja za medijaciju, 21. septembar**

Domaćini predmetnog sastanka su, tradicionalno, ministri vanjskih poslova Republike Turske i Republike Finske.

Crna Gora je članica Grupe prijatelja za medijaciju, koja trenutno okuplja 52 zemlje članice, UN i 8 drugih međunarodnih i regionalnih organizacija. Grupom kopredsjedavaju Republika Turska i Republika Finska, a format se sastaje na redovnim godišnjim ministarskim sastancima u Njujorku na marginama zasjedanja Generalne skupštine UN. Članice Grupe prijatelja posvećene su promociji kulture medijacije, kako kroz svoje nacionalne politike, tako i na regionalnom i međunarodnom nivou.

Naročito, cilj ovog Foruma je podizanje svijesti o potrebi i korisnosti medijacije u svim fazama sukoba, posebno u cilju sprječavanja sukoba; podsticanje relevantnih aktera, uključujući regionalne i podregionalne organizacije, da preduzmu aktivnosti u pravcu medijacije i da angažuju više žena u ovom dijelu; promocija značaja punog i efektivnog učešća žena u svim fazama i nivoima mirovnih procesa, kao i ključnu ulogu rodne ekspertize u medijaciji; obezbjeđivanje foruma za okupljanje ekspertize i razmjenu naučenih lekcija; poboljšanje saradnje i koordinacije između različitih aktera, kako bi se povećala komplementarnost i koherentnost napora; povećanje sposobnosti za posredovanje, naročito u okviru UN; promocija izgradnje kapaciteta u vezi sa posredovanjem, uključujući i regionalne aranžmane i mreže; mobilizacija više resursa kako bi se obezbjedilo održivo finansiranje aktivnosti medijacije; podrška razvoju kapaciteta za rano upozorenje i reagovanje; pružanje političke podrške posrednicima koje imenuje UN.

Obzirom da medijacija visoko na listi vanjskopolitičkih prioriteta Crne Gore, učešće na sastanku prilika da se reafirmiše takva pozicija, te izrazi podrška snaženju medijacije kao sve važnijeg diplomatskog modaliteta za prevenciju i rješavanje konflikata.

➤ **Radni doručak ministara vanjskih poslova učesnica Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) i RCC, 21. septembar**

Na marginama GS UN održaće se radni doručak ministara vanjskih poslova učesnica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) u Njujorku, 21. septembra 2023.

Radni doručak se organizuje u okviru makedonskog predsjedavanja SEECP-u i uz podršku Savjeta za regionalnu saradnju (RCC). Tokom sastanka, govoriće se o ulozi SEECP-a u dijelu ubrzavanja evropskih integracija u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu, koja je znatno uticala na bezbjednost i sigurnost evropskog kontinenta.

Sastanak će, takođe, biti prilika za predstavljanje prioriteta i programa predsjedavanja Republike Sjeverne Makedonije. Takođe, na sastanku će biti razgovarano i o rezultatima uspješnog jednogodišnjeg predsjedavanja Crne Gore ovom procesu.

➤ **Sastanak na visokom nivou Grupe prijatelja Alijanse civilizacija UN-a (UNAOC), 21. septembar**

Alijansa civilizacija Ujedinjenih nacija (UNAOC) osnovana je 2005. godine, kao politička inicijativa Kofija Anana, bivšeg generalnog sekretara UN, uz kosponsorstvo vlada Kraljevine Španije i Republike Turske. Grupa u svom radu tretira pet prioriternih oblasti: obrazovanje, mladi, migracije, mediji i žene kao mirovni posrednici. Projektna aktivnosti UNAOC su oblikovane oko ovih tema, koje mogu igrati ključnu ulogu u smanjenju međukulturalnih tenzija i izgradnji mostova između različitih zajednica.

Visoki predstavnik Alijanse će sazvati sastanak Grupe prijatelja UNAOC na visokom nivou, na marginama 78. zasjedanja Generalne skupštine UN, na kojem će izvijestiti članove Grupe prijatelja o promoterskom angažmanu UNAOC, institucionalnom razvoju, programima i napretku ostvarenom u okviru različitih portfelja i mandata tokom 2022-2023, uključujući Akcioni plan UNAOC za period 2019-2023. Sastanak će takođe poslužiti kao prilika da se predstave planirane aktivnosti u 2024. godini, uključujući Deseti globalni forum UNAOC, čiji će domaćin biti Vlada Portugala.

➤ **Ministarski sastanak Grupe prijatelja za odgovornost nakon agresije u Ukrajini (GoFAAU), 21. septembar**

Grupa prijatelja za odgovornost nakon agresije na Ukrajinu (GoFAAU) formirana je marta mjeeca 2022. godine, od strane koosnivača - Albanija, Kolumbija, Danska, Maršalska ostrva, Holandija i Ukrajina. U odbrani principa međunarodnog poretka zasnovanog na pravilima, Grupa prijatelja služi kao neformalni forum za države posvećene agendi odgovornosti u Ukrajini. Grupa prijatelja za odgovornost u Ukrajini (GoFAAU) trenutno broji 49 zemalja članica, među kojima je i Crna Gora. Ovaj Forum je osnovan sa ciljem da se jasno artikuliraju poruka međunarodne zajednice o neophodnosti privođenja pravdi lica odgovornih za počinjene zločine u Ukrajini, te služi kao platforma za diskusiju kako bi se osiguralo da svi mehanizmi za odgovornost funkcionišu i da ne smije biti nekažnjivosti.

Obzirom da Crna Gora članica Grupe, učešće na sastanku važno u kontekstu dodatnog snaženja vidljivosti pozicije Crne Gore i apostrofiranja značaja obezbjeđivanja odgovornosti za brojne zločine Ruske Federacije na teritoriji Ukrajine.

Predsjednik Vlade i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova će 78. Generalnoj debati Generalne skupštine UN prisustvovati po procjeni, tokom svih dana boravka u Njujorku, uvažavajući dinamiku ministarskih sastanaka i drugih dođaja na visokom nivou koji će biti održani na marginama Generalne skupštine tokom trajanja Debate.

Kao i u prethodnom angažmanu Crne Gore u radu Generalne skupštine UN i Svjetske organizacije uopšte, učešće delegacije Crne Gore na ovogodišnjem zasjedanju Generalne skupštine UN i sastancima na marginama, će se zasnivati na poštovanju osnovnih načela i ciljeva Povelje UN i međunarodnog prava, uvažavanju realnosti u međunarodnim odnosima i saradnje sa strateškim međunarodnim partnerima u skladu sa vanjskopolitikim prioritetima Vlade Crne Gore.

Planirano je da predsjednik Vlade Crne Gore i rukovodilac rada Ministarstva vanjskih poslova dr Dritan Abazović ima niz bilateralnih susreta sa homolozima partnerskih država, na marginama Generalne skupštine UN.

U sastavu delegacije biće i:

- ambasador Vladimir Vučinić, otpravnik poslova a.i. u Stalnoj misiji Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama u Njujorku;
- Ana Rašović, šefica Kabineta predsjednika Vlade;
- ambasador Robert Markić, državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova;
- Radovan Bogojević, v.d. generalnog direktora za multilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova;
- Miloš Perišić, savjetnik predsjednika Vlade za medije;
- Radivoje Koprivica, savjetnik predsjednika Vlade za digitalne medije;
- Aneta Kankaraš, rukovoditeljka Kancelarije za održivi razvoj, Vlada Crne Gore;
- Damir Šabanović, I savjetnik u Stalnoj misiji Crne Gore pri UN u Njujorku;
- Jovana Bubanja, treći sekretar u Stalnoj misiji Crne Gore pri UN u Njujorku.

Delegaciju Crne Gore će predvoditi predsjednik Crne Gore Jakov Milatović, u čijem sastavu će biti i:

- Ivana Pejović, šefica Kabineta predsjednika;
- Marija Lakić Barfus, savjetnica predsjednika za vanjsku politiku;
- Mladen Grgić, savjetnik predsjednika za ekonomsku politiku;
- Biljana Papović, savjetnica predsjednika za politički sistem i unutrašnju politiku;
- Ivan Šikmanović, savjetnik predsjednika za pravna pitanja;
- Olivera Vukajlović, savjetnica predsjednika za održivi razvoj;
- Milica Marinović, konsultantkinja za odnose za javnošću, Kancelarija predsjednika Crne Gore;
- Ivan Vučinić, oficir za protokol, Kancelarija predsjednika Crne Gore;
- Milena Pejović Eraković, saradnica u Kabinetu predsjednika Crne Gore.